

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ
ТА МОДЕЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ

Відділ аналізу і прогнозування міжнародної торгівлі

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ

галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальність 051 «Економіка»
освітньо-науковий рівень доктор філософії
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання денна
Навчальний рік 2024/2025
Семестр 4
Кількість кредитів ECTS 3
Мова викладання, навчання
та оцінювання українська
Форма заключного залік
контролю

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» _____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» _____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» _____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Київ – 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародна торгівля» розроблена на основі освітньо-наукової програми 051 – Економіка та навчального плану. Підготовлено першим заступником директора ДНДІМЕ, д.е.н. Гужвою І.Ю.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Начальник відділу аналізу і прогнозування
міжнародної торгівлі

 / Іванов Є.І./

(підпис)

(ПІБ)

Протокол № д від «д7» ос. 2024 р.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ»

1.1. Мета

Метою викладання курсу «Зовнішньоекономічна політика України» є формування у аспірантів спеціальності 051 (8.00.03) «Економіка» системи знань з організації та здійснення зовнішньоекономічної політики України у сучасних умовах і їх застосування на розв'язання актуальних проблем розбудови економіки України на ринкових засадах та її ефективної інтеграції у глобалізований економічний простір з урахуванням вимог об'єктивних економічних законів.

1.2. Завдання

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- засвоєння знань принципів, форм, методів здійснення зовнішньоекономічної політики України, механізму її регулювання відповідно до загальноприйнятих норм та практики їх застосування;
- формування об'єктивного підходу до розуміння ролі, місця та значимості зовнішньоекономічної політики в господарському механізмі;
- оволодіння вміннями здійснювати зовнішньоторговельні операції, здійснювати аналіз їх ефектності.

В результаті вивчення дисципліни аспірант повинен

знати:

- закономірності та сучасні тенденції зовнішньоекономічної політики;
- принципи зовнішньоекономічної політики України;
- основні цілі зовнішньоекономічної політики України в сучасних умовах;
- інструменти реалізації зовнішньоекономічної політики.

вміти:

- аналізувати зовнішньоекономічну політику держави;
- оцінювати ефективність зовнішньоекономічної політики держави;
- обґрунтовувати напрями зовнішньоекономічної політики України в сучасних умовах.

2. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ «ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ»

2.1. Опис дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-науковий рівень	Характеристика дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Вибіркова	
	Напрямок підготовки		
Модулів 2	Спеціальність 051 (8.00.03) «Економіка»	Рік підготовки:	
Змістових модулів 2		2-й	2-й
Загальна кількість годин 90		Семестр	
		4-й	4-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи аспіранта		18 год.	
	Практичні, семінарські		
	18 год.		
	Самостійна робота		
	54 год.		
	Індивідуальні завдання: год.		
	Вид контролю: залік		

3. Склад модулів дисципліни

Модуль 1. Основи зовнішньоекономічної політики України

Тема 1. Зовнішньоекономічна політика як складова економічної політики держави

Сутність поняття зовнішньоекономічної політики держави. Предмет і об'єкт зовнішньоекономічної політики держави. Місце та значення зовнішньоекономічної політики в загальній системі економічної політики держави. Принципи зовнішньоекономічної політики. Цілі зовнішньо-економічної політики: загальні, спеціальні, проміжні.

Складові зовнішньоекономічної політики: зовнішньоторговельна політика, зовнішня валютно-фінансова та кредитна політика, політика регулювання транскордонного руху капіталу (інвестиційна політика), політика міграції робочої сили, політика міжнародного науково-технічного співробітництва, участь в міжнародних економічних організаціях.

Тема 2. Державне управління у сфері зовнішньоекономічної діяльності України

Сутність державного управління у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Складові державного управління у сфері зовнішньоекономічної діяльності: регулювання і контроль. Функції регулювання і контролю. Напрями державного управління у сфері зовнішньоекономічної діяльності: зовнішньополітична діяльність і зовнішньоекономічна

діяльність. Механізми державного управління у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність», Митний Кодекс України, ЗУ «Про митний тариф України», ЗУ «Про торгово-промислові палати». Недержавні органи регулювання зовнішньоекономічної діяльності: біржі, торговельні палати.

Органи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності: Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Міністерство економічного розвитку України, Національний банк України, Державна митна служба України, Антимонопольний комітет України, Міжвідомча комісія з міжнародної торгівлі. Їх повноваження та функції. Принципи регуляторної системи у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 3. Сучасні тенденції розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України

Динаміка зовнішньої торгівлі України товарами. Чинники, що впливають на показники товарного експорту й імпорту України. Коефіцієнт покриття імпорту експортом. Сальдо зовнішньої торгівлі. Товарна і географічна структура зовнішньої торгівлі України. Структура зовнішньої торгівлі України за ступенем обробки продукції.

Динаміка зовнішньої торгівлі України послугами. Географічна структура зовнішньої торгівлі послугами та структура за видами діяльності. Чинники впливу на структуру експорту й імпорту послуг України.

Прямі іноземні інвестиції в економіці України. Найбільші країни-інвестори в економіку України. Найбільш інвестиційно-привабливі галузі економіки України. Платіжний баланс України, його структура, динаміка та сучасний стан. Золотовалютні резерви України.

Тема 4. Зовнішньоекономічна безпека України в умовах глобалізації

Сутність економічної та зовнішньоекономічної безпеки держави. Вплив глобалізації світової економіки на загрози зовнішньоекономічній безпеці держави. Індикатори (показники) зовнішньоекономічної безпеки держави, їх граничні (порогові) значення. Загрози та потенційні виклики, що виникають при відхиленні показників зовнішньоекономічної безпеки від граничних значень. Врахування місцевої специфіки при визначенні граничних значень зовнішньоекономічної безпеки країни.

Сучасний стан зовнішньоекономічної безпеки України. Найбільші загрози зовнішньоекономічній безпеці України. Внутрішні проблеми вітчизняної економіки України, що призводять до зниження рівня її зовнішньоекономічної безпеки.

Модуль 2. Структурна зовнішньоекономічної політики України

Тема 5. Зовнішньоторговельна політика України

Основні форми здійснення зовнішньоекономічної політики держави: фритредерство (політика вільної торгівлі) та протекціонізм (селективний, галузевий, колективний, прихований, зверхпротекціонізм).

Митний тариф. Мито. Функції мита. Види мита за способом стягнення, за походженням, за об'єктом обкладання. Сезонні мита. Тарифна ескалація. Показники рівня тарифного захисту: середньоарифметична та середньозважена ставки ввізного мита. Особливості сучасного митно-тарифного регулювання зовнішньої торгівлі України.

Нетарифне регулювання зовнішньої торгівлі. Технічні й нетехнічні заходи нетарифного регулювання. Митні процедури та формальності. Антидемпінгові, компенсаційні, спеціальні

заходи. Кількісні обмеження в торгівлі: квоти, ліцензування, прямі заборони. Паратарифні заходи. Фінансові заходи. Монополістичні заходи. Інвестиційні обмеження, пов'язані з торгівлею. Обмеження на після продажне обслуговування. Обмеження, пов'язані зі збутом продукції. Заходи стимулювання експорту, субсидії. Обмеження державних закупівель. Обмеження, пов'язані з правами інтелектуальної власності. Правила визначення країни походження товару. Показники рівня нетарифного захисту. Особливості нетарифного регулювання в Україні і світі.

Тема 6. Роль Світової організації торгівлі у зовнішньоекономічній політиці України

СОТ: сутність, мета, функції. Діяльність СОТ. Принципи СОТ щодо здійснення зовнішньоекономічної політики країн (торгівля без дискримінації, розширення доступу до ринків, сприяння справедливій конкуренції, заохочення розвитку і здійснення економічних реформ). Національний режим та режим найбільшого сприяння як базові принципи формування глобального економічного середовища на сучасному етапі, їх суть та значення.

Уругвайський раунд багатосторонніх переговорів: наслідки та досягнення. Порядок денний «Доха-раунду». Проблеми й протиріччя функціонування системи СОТ на сучасному етапі. Вплив світової фінансово-економічної кризи на тенденції зовнішньоекономічної політики країн світу і на глобальну систему регулювання торгівлі. Недоліки правил і норм СОТ.

Наслідки вступу України в СОТ. Зобов'язання України щодо членства в СОТ. Зміни у тарифному та нетарифному регулюванні зовнішньої торгівлі України внаслідок вступу в СОТ. Зв'язаний тариф.

Тема 7. Зовнішньоекономічна політика України у сфері інвестиційної діяльності

Позитивні та негативні наслідки залучення прямих іноземних інвестицій. Інвестиційний клімат (режим): чинники формування, структура, методологія оцінки. Особливості інвестиційного клімату України.

Державне регулювання прямих іноземних інвестицій: сутність та принципи. Механізми стимулювання припливу прямих іноземних інвестицій. Вільні економічні зони та території пріоритетного розвитку. Система гарантування захисту ПІІ. Багатостороннє агентство з гарантування інвестицій (БАГІ). Страхування іноземних інвестицій. Репатріація прибутків.

Уникнення подвійного оподаткування. Адміністративна і дипломатична підтримка іноземних інвесторів: інвестиційні ярмарки, інвестиційні тури. Урегулювання інвестиційних спорів. Міжнародний центр з урегулювання інвестиційних спорів (МЦУІС).

Тема 8. Зовнішньоекономічна політика України в умовах інтеграції з ЄС

Угода про асоціацію між Україною та ЄС. Автономний преференційний режим ЄС для України. Угода про поглиблену та всеосяжну зону вільної торгівлі між Україною та ЄС (ЗВТ+). Різниця між класичною зоною вільної торгівлі і ЗВТ+. Взаємна тарифна лібералізація відповідно до положень ЗВТ+, винятки з неї. Безмитні тарифні квоти на імпорт. Скасування вивізних мит.

Лібералізація торгівлі послугами відповідно до ЗВТ+: сутність та особливості. Види послуг, торгівля якими лібералізується. Торговельні аспекти прав інтелектуальної власності в угоді про ЗВТ+. Географічні зазначення. Умови адаптації вітчизняних виробників до нових правил.

Угода про економічне та секторальне співробітництва між Україною та ЄС: співпраця у сфері енергетики, управління державними фінансами, співпраця у сфері досліджень і розвитку, космічні програми, співробітництво у металургійній і видобувній галузях, захист прав споживачів, сільське господарство і розвиток сільської місцевості.

4. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
л		п	мод.кон.	інд	с.р.		л	п	мод.кон.	інд
1	2	3	4	5	6	7				
Модуль 1. Основи зовнішньоекономічної політики України										
Тема 1. Зовнішньоекономічна політика як складова економічної політики держави	10	2	2			6				
Тема 2. Державне управління у сфері зовнішньоекономічної діяльності України	12	2	2			8				
Тема 3. Сучасні тенденції розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України	14	4	2			8				
Тема 4. Зовнішньоекономічна безпека України в умовах глобалізації	10	2	2			6				
Модульний контроль 1	1		1							
Разом за модулем 1	47	10	9			28				
Модуль 2. Реалізація зовнішньоекономічної політики України										
Тема 5. Зовнішньоторговельна політика України	8	2	2			6				
Тема 6. Світова організація торгівлі та її роль в зовнішньоекономічній політиці України	12	2	2			6				
Тема 7. Зовнішньоекономічна політика України у сфері міжнародного руху капіталу	10	2	2			6				
Тема 8. Зовнішньоекономічна політика України в умовах інтеграції з Європейським Союзом	12	2	2			8				
Модульний контроль 2	1		1							
Разом за модулем 2	43	8	9			26				
Усього годин	90	18	18			54				

5. Зміст тем та план лекцій дисципліни

Модуль 1. Основи зовнішньоекономічної політики України.

Тема 1. Зовнішньоекономічна політика як складова економічної політики держави.

1. Сутність, принципи та цілі зовнішньоекономічної політики держави.
2. Види зовнішньоекономічної політики держави.
3. Чинники формування зовнішньоекономічної політики держави.

Тема 2. Державне управління у сфері зовнішньоекономічної діяльності України.

1. Характерні риси державного управління у сфері зовнішньоекономічної діяльності.
2. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності України.
3. Органи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності України, їх компетенція та принципи функціонування.

Тема 3. Сучасні тенденції розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України.

1. Визначальні тенденції динаміки та структури зовнішньої торгівлі України товарами і послугами.
2. Динаміка та напрями залучення прямих іноземних інвестицій в економіку України.
3. Платіжний баланс України.

Тема 4. Зовнішньоекономічна безпека України в умовах глобалізації.

1. Сутність економічної та зовнішньоекономічної безпеки держави в епоху посилення глобалізації світової економіки.
2. Показники (індикатори) зовнішньоекономічної безпеки держави, їх граничні (порогові) значення.
3. Сучасні проблеми та загрози зовнішньоекономічній безпеці України.

Модуль 2. Структура зовнішньоекономічної політики України.

Тема 5. Зовнішньоторговельна політика України.

1. Форми здійснення зовнішньоторговельної політики держави.
2. Митно-тарифний інструментарій зовнішньоторговельної політики України.
3. Нетарифні заходи регулювання зовнішньої торгівлі України та світу.

Тема 6. Світова організація торгівлі та її роль в зовнішньоекономічній політиці України.

1. Сутність, принципи та функції системи багатосторонніх переговорів ГАТТ/СОТ.
2. Сучасні проблеми функціонування СОТ.
3. Наслідки вступу України до СОТ.

Тема 7. Зовнішньоекономічна політика України у сфері міжнародного руху капіталу.

1. Прямі іноземні інвестиції: їх суть та вплив на розвиток національної економіки.
2. Сутність та структура інвестиційного режиму (клімату) держави.
3. Державне регулювання прямих іноземних інвестицій.

Тема 8. Зовнішньоекономічна політика України в умовах інтеграції з Європейським Союзом.

1. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом як визначальний чинник нових двосторонніх відносин.
2. Основні положення угоди про поглиблену та всеосяжну зону вільної торгівлі та їх потенційний вплив на формування зовнішньоекономічних зв'язків між Україною та ЄС.
3. Особливості економічного та секторального співробітництва між Україною та ЄС, передбачені угодою про асоціацію між ними.

6. Зміст тем та завдання семінарських занять дисципліни

На семінарських заняттях розглядаються доповіді, які підготовлені шляхом самостійного вивчення законодавчих та нормативних актів, періодичної преси, питань тем навчальної програми, а також аналітичні завдання, розв'язуються практичні завдання, проводиться поточне тестування, здійснюються презентації щодо вирішення конкретних ситуаційних вправ.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1. Основи зовнішньоекономічної політики України		
1.	Зовнішньоекономічна політика як складова економічної політики держави	2
2.	Державне управління у сфері зовнішньоекономічної діяльності України	2
3.	Сучасні тенденції розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України	2
4.	Зовнішньоекономічна безпека України в умовах глобалізації	2
Модуль 2. Структура зовнішньоекономічної політики України		
5.	Зовнішньоторговельна політика України	2
6.	Світова організація торгівлі та її роль в зовнішньоекономічній політиці України	2
7.	Зовнішньоекономічна політика України у сфері міжнародного руху капіталу	2
8.	Зовнішньоекономічна політика України в умовах інтеграції з Європейським Союзом	2
	Усього годин	16

Модуль 1. Основи зовнішньоекономічної політики України

Тема 1. Зовнішньоекономічна політика як складова економічної політики держави.

Питання для обговорення:

1. Сутність зовнішньоекономічної політики держави, її предмет і об'єкт. Теоретичні підходи до її пізнання.
2. Принципи та цілі зовнішньоекономічної політики держави.
3. Національні економічні інтереси як виразник зовнішньоекономічної політики держави: сутність, значення, еволюція наукової думки щодо визначення.
4. Види зовнішньоекономічної політики держави, їх характеристика і взаємозв'язок.
5. Глобальні фактори впливу на зовнішньоекономічну політику держави: інтернаціоналізація, регіоналізація, глобалізація, науково-технічна революція.

Теми рефератів:

1. Зовнішньоекономічна стратегія держави.
2. Роль зовнішньоекономічної політики в освоєнні світового економічного простору у ХХІ ст.

Література:

1. Борисенко О.П. Зовнішньоекономічна політика держави: концепція, стратегія, механізми реалізації / О. П. Борисенко; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – Д.: Юго-Восток, 2012. – 402 с.
2. Балабанов К.В. Міжнародна економіка: навч. посіб. / К. В. Балабанов, О. В. Булатова, Ю. І. Чентуков ; Маріуп. держ. ун-т. - Донецьк : Ноулідж, Донец. від-ня, 2012. - 442 с.
3. Пономарев А.С. Основы внешнеэкономической политики / А. С. Пономарев, А. А. Харченко. - Х.: НТУ "ХПИ", 2004. - 71 с.
4. Бабин Э.П. Внешнеэкономическая политика / Э. П. Бабин, Т. М. Исаченко. - М. : Экономика, 2006. - 463 с.
5. Пилипенко Ю.І. Стратегія зовнішньоекономічної політики України в умовах глобалізації / Ю. І. Пилипенко // Вісник Академії митної служби України. Сер.: Економіка. – 2012. – № 1. – С. 52-57.
6. Всеукраїнська науково-практична конференція вчених та спеціалістів "Реалізація національних інтересів України в рамках євроінтеграційних процесів" / Кримський економічний ін-т, ДВНЗ "Київський національний економічний ун-т ім. Вадима Гетьмана". - Сімф.: Фенікс, 2008. - 308 с.
7. Білорус О.Г., Лук'яненко Д.Г., Поручник А.М. Методологічні проблеми дослідження інтернаціоналізації та глобалізації / Стратегії економічного розвитку в умовах глобалізації: Монографія. – К.: КНЕУ, 2001. – С. 6-17.
8. Національний інтерес України: економічна самодостатність у глобальному вимірі: монографія / А. М. Поручник ; Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний ун-т ім. Вадима Гетьмана". - К. : КНЕУ, 2008. - 352 с.
9. Економічні проблеми ХХІ століття: міжнародний та український виміри / За ред.. С.І. Юрія, Є.В. Савельєва. – К.: Знання, 2007. – 595 с. – С.86 – 119.
10. Філіпенко А.С. Зовнішньоекономічна стратегія України в сучасних умовах // Світогосподарські пріоритети України. – 2005. – С. 6-8.

Тема 2. Державне управління у сфері зовнішньоекономічної діяльності України.

Питання для обговорення:

1. Система державного управління у сфері зовнішньоекономічної діяльності, механізми його забезпечення.
2. Принципи побудови і діяльності національної регулятивної системи у сфері зовнішньоекономічної діяльності.
3. Державні органи регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні, їх функції та компетенція.
4. Правові засади регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.91 № 959-ХІІ зі змінами та доповненнями.
5. Роль Президента України у формуванні засад зовнішньоекономічної політики держави. Зовнішньоекономічні аспекти послання Президента до Верховної Ради «Про зовнішнє і внутрішнє становище України».

Теми рефератів:

1. Особливості діяльності Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі України.

2. Проблеми ефективного функціонування Державної митної служби України та перспективи їх вирішення.

Література:

1. Про зовнішнє і внутрішнє становище України у 2013 році: щорічне послання Президента України до Верховної Ради України. – К.: НІСД, 2013. – 576 с.

2. Горін Н.В. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб / Н. В. Горін. - К. : Знання, 2008. - 330 с.

3. Георгеаді Н.Г. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності: навч. посібник Н.Г.Георгеаді, С. В. Князь ; Національний ун-т "Львівська політехніка". - Л. : Львівська політехніка, 2004. - 196 с.

4. Ткаченко А.М. Державне регулювання у сфері транспортного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності України / А. М. Ткаченко ; Національна академія держ. управління при Президенті України. - К. : НАДУ, 2004. - 280 с.

5. Коломацька С.П. Зовнішнє регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні: навч. посібник / С. П. Коломацька ; Київський національний торговельно-економічний ун-т. - К. : КНТЕУ, 2004. - 130 с.

6. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні : навч. посіб. / А. А. Мазаракі; заг. ред. А. А. Мазаракі ; Київський національний торговельно-економічний ун-т. - К. : КНИГА, 2003. - 272 с.

7. Румянцев А.П. Зовнішньоекономічна діяльність. – К.: Центра навчальної літератури, 2004. – 376 с.

8. Жуков С.О. Теоретичні та прикладні аспекти зовнішньоекономічної політики: навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів / С. О. Жуков, Є. К. Бабець. – Д.: Наука і освіта, 2001. – 148 с.

9. Про зовнішньоекономічну діяльність. Закон України від 16.04.91 № 959-ХІІ: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/959-12>.

10. Митний кодекс України від 13.03.12 № 4495-VI: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17/page>

Тема 3. Сучасні тенденції розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України.

Питання для обговорення:

1. Динаміка зовнішньої торгівлі України товарами та визначальні внутрішні чинники її розвитку. Сальдо торгового балансу України.

2. Основні напрями міжнародної спеціалізації України. Причини і наслідки змін у товарній та географічній структурі зовнішньої торгівлі України.

3. Спеціалізація України на світовому ринку послуг.

4. Динаміка надходжень в Україну прямих іноземних інвестицій. Основні галузі вітчизняної економіки, до яких надходять ПІІ.

5. Динаміка платіжного балансу України. Основні фактори впливу на поточний стан платіжного балансу України.

Теми рефератів:

1. Основні проблеми зовнішньої торгівлі України товарами за ступенем обробки і рівнем доданої вартості та механізми їх вирішення.

2. Причини і наслідки руйнівного впливу світової фінансово-економічної кризи на зовнішньоторговельний сектор України у 2009 р.

Література:

1. Волощенко Л.Ю. Зовнішній сектор економіки України: уроки для посткризового періоду // Економіка і прогнозування. – 2010. – №2. – С. 61 – 73.
2. Черняк О.І., Хом'як В.Р. Криза платіжного балансу: фактори, індикатори та способи попередження // Економіка і прогнозування. – 2011. – №4. – С. 27 – 37.
3. Курмаєв П.Ю. Аналіз сучасних тенденцій і прогнозування обсягів зовнішньої торгівлі регіонів України / П. Ю. Курмаєв // Вісник Академії митної служби України. Сер. : Економіка . - 2010. - № 2. - С. 72-77.
4. Хахлюк А. Удосконалення структури вітчизняного експорту як фактор збільшення зовнішньої торгівлі України / А. Хахлюк, С. Мариніна // Дослідження міжнародної економіки. - 2011. - Вип. 4. - С. 17-28.
5. Шовкун І.А. Високотехнологічні послуги у зовнішній торгівлі: світовий досвід та українські реалії / І. А. Шовкун // Економіка України. - 2013. - № 9. - С. 47-72.
6. Грицюк І.В. Активізація зовнішньої торгівлі України шляхом підвищення експортного потенціалу / І. В. Грицюк // Управління розвитком. - 2013. - № 13. - С. 131-133.
7. Кузник Б.Я. Проблеми участі України у зовнішній торгівлі / Б. Я. Кузник // Економіка і регіон. - 2012. - № 4. - С. 57-61.
8. Мулякова-Бочі А.К. Рахунок операцій з капіталом і фінансових операцій платіжного балансу в посткризовому розвитку економіки України / А. К. Мулякова-Бочі, О. О. Сунцова // Бізнес Інформ. - 2012. - № 5. - С. 182-184.
9. Ромусік Я.В. Прямі іноземні інвестиції: світові тенденції та структурний розподіл в економіці України / Я. В. Ромусік // Економіка промисловості . - 2012. - № 3-4. - С. 3-8.
10. Кудас К.І. Аналіз кількісних та якісних макропоказників, що впливають на приплив прямих іноземних інвестицій в Україну / К. І. Кудас // Управління розвитком . - 2013. - № 16. - С. 41-43.

Тема 4. Зовнішньоекономічна безпека України в умовах глобалізації.

Питання для обговорення:

1. Сутність економічної та зовнішньоекономічної безпеки держави та їх роль в епоху глобалізації.
2. Показники (індикатори) зовнішньоекономічної безпеки держави та їх граничні (порогові) значення. Вплив національних особливостей на формування граничних значень зовнішньоекономічної безпеки.
3. Ризики, загрози та негативні наслідки низького рівня зовнішньоекономічної безпеки держави.
4. Динаміка і сучасний стан зовнішньоекономічної безпеки України.
5. Внутрішні та зовнішні чинники формування загроз зовнішньоекономічній безпеці України.

Теми рефератів:

1. Зовнішньоекономічна безпека як невід'ємний елемент економічної безпеки держави.
2. Механізми зміцнення зовнішньоекономічної безпеки України.

Література:

1. Новікова Л.Ф. Зовнішньоекономічна безпека в Україні в умовах глобалізації економічних процесів / Л. Ф. Новікова, К. І. Новікова // Вісник Академії митної служби України. Сер. : Економіка . - 2011. - № 2. - С. 75-81.

2. Літовченко Б.В. Забезпечення зовнішньоекономічної безпеки держави шляхом використання прямих закордонних інвестицій / Б.В.Літовченко, Т.М.Єрмоленко // Вісник Академії митної служби України. Сер.: Економіка. - 2011. -№ 2.-С.144-151.

3. Давидюк В.М. Зовнішньоекономічна безпека як невід'ємний елемент економічної безпеки держави [Електронний ресурс] / В. М. Давидюк // Форум права . - 2012. - № 2. - С. 170-177.

4. Полковниченко С.О. Торговельно-економічні відносини України і Російської Федерації з позицій зовнішньоекономічної безпеки / С. О. Полковниченко, Р.Ф. Стеченко // Науковий вісник Чернігівського державного інституту економіки і управління. Серія 1 : Економіка . - 2013. - Вип. 1. - С. 101-109.

5. Гавловська Н.І. Проблеми зовнішньоекономічної безпеки України / Н.І.Гавловська, Н.С.Амонс // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки . - 2014. - № 3(2). - С. 217-219.

6. Коковський Л.О. Актуальні питання дослідження зовнішньоекономічної безпеки / Л. О. Коковський // Формування ринкових відносин в Україні . - 2011. - № 12. - С. 77-80.

7. Андрійчук В.Г. Вплив глобалізації на зовнішньоекономічну безпеку нашої країни: технологічний аспект / Розвиток науково-технологічних парків та інноваційних структур інших типів: Україна і світовий досвід: Матеріали II міжнародної науково-практичної конференції. – Л.: ЛЦНТЕІ, 2003. – С. 35-39.

8. Концепція економічної безпеки України / НАН України, Ін-т екон. прогнозування; підгот. В. М. Геєць [та ін.]. - К. : Логос, 1999. - 56 с.

9. Мунтян В.І. Економічна безпека України / В. І. Мунтян. - К.: КВІЦ, 1999. - 463 с.

10. Шлемко В.Т. Економічна безпека України: сутність і напрямки забезпечення / В. Т. Шлемко, І. Ф. Бінько. - К.: НІСД, 1997. - 143 с.

Модуль 2. Структура зовнішньоекономічної політики України

Тема 5. Зовнішньоторговельна політика України.

Питання для обговорення:

1. Основні форми здійснення зовнішньоторговельної політики держави. Митний тариф. Сутність, функції та різновиди ставок ввізного мита.

2. Сучасний стан митно-тарифного регулювання в Україні.

3. Нетарифне регулювання зовнішньої торгівлі, види нетарифних заходів. Нетарифні заходи, що найбільше формують сучасне глобальне торговельне середовище.

4. Особливості використання нетарифних заходів у захисті українських виробників та в обмеженні постачання вітчизняної продукції на ринки країн-торговельних партнерів.

5. Недоліки митного контролю (проходження митних процедур і формальностей) в Україні та шляхи їх усунення.

Теми рефератів:

1. Характерні особливості технічних заходів нетарифного регулювання та їх роль у формуванні глобального торговельного ландшафту в сучасному світі.

2. Ефективність застосування Україною протекціоністських заходів у відповідь на виклики світової кризи та складнощі посткризового відновлення глобальної економіки.

Література:

1. Андрійчук В.Г., Іванов Є.І. Місце та роль нетарифних заходів регулювання міжнародної торгівлі у формуванні глобального торговельного середовища на сучасному

етапі розвитку світового господарства // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – 2013. – Вип. 117. – Ч.2. – С. 92-101.

2. Іванов Є.І. Значення митного адміністрування й торговельної інфраструктури в системі зовнішньоторговельної політики держави // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2014. – №1. – С. 28-32.

3. Кобута І.В. Оцінка наслідків державного регулювання експорту зерна в Україні // Економіка і прогнозування. – 2011. – №4. – С. 139 – 147.

4. Ковальчук Н.М. Поєднання різних видів заходів торговельного захисту: теорія і практика // Держава і право. – Вип. 53. – С. 273 – 279.

5. Мазаракі А.А., Мельник Т.М. Регуляторна політика у сфері зовнішньої торгівлі: Монографія. – К. КНТЕУ, 2010. – 469 с.

6. Пісьмаченко Л.М. Державне управління зовнішньоторговельною діяльністю України: регулювання і контроль: Монографія. – Донецьк: Юго-Восток, 2008. – 366 с.

7. Подлевський А.А., Пасічник В.А. Експортна політика України: проблеми та шляхи покращення // 2010. – №4. – С. 13 – 22.

8. Рогоза К.Г. Проблеми квотування та митних тарифів на ринку зерна України // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія «Економіка, аграрний менеджмент, бізнес». – 2011. – Вип. 168. Ч.2. – С. 118 – 123.

9. Довгаль О.А. Протекціонізм і лібералізм у процесі глобалізації світової економіки: питання теорії і методології. – Х.: НУА, 2004. – 319 с.

10. Мельник Т.М. Міжнародна торгівля товарами в умовах глобальної конкуренції: Монографія. – К.: КНТЕУ, 2007. – 395 с.

Тема 6. Світова організація торгівлі та її роль в зовнішньоекономічній політиці України.

Питання для обговорення:

1. ГАТТ/СОТ: сутність, історія формування, визначальні принципи щодо здійснення міжнародної торгівлі.

2. Сучасні проблеми функціонування механізму СОТ: основні причини та прояви.

3. Лібералізація митно-тарифного регулювання України у зв'язку з набуттям членства в СОТ. Зв'язані тарифи України та інших країн світу.

4. Трансформація системи нетарифного регулювання України внаслідок приєднання до СОТ.

5. Вплив вступу України до СОТ на рівень міжнародної конкурентоспроможності вітчизняних виробників.

Теми рефератів:

1. Порядок денний багатосторонніх переговорів «Доха-раунду» та основні проблеми його виконання.

2. Вплив вступу України до СОТ на сільськогосподарську галузь України.

Література:

1. Три роки членства в СОТ: тенденції зовнішньої торгівлі України в посткризовий період. – К.: НІСД, 2011. – 72 с.

2. Економічні проблеми членства України в СОТ: монографія / [В. І. Троненко та ін.] ; за ред. канд. екон. наук, проф. В. І. Троненка. – К. : КиМУ, 2010. – 218 с.

3. Фостик Б.В. Забезпечення національних економічних інтересів України в умовах СОТ // Міжнародна економічна політика. – 2009. – №10. – С. 131 – 145.

4. Андрійчук В.Г., Хрупов Є.В. Трансформація митного тарифу України у контексті членства в СОТ та спричинені нею зрушення у вітчизняній зовнішньоекономічній політиці за умов глобальних кризово-рецесійних явищ // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2011. – №2. – С. 12 – 21.
5. Андросова Т.В. Стимулювання експорту вітчизняних виробників в умовах СОТ // Наука й економіка. – 2009. – № 4(16). – Т.2. – С. 135 – 138.
6. Кібальник Л. О. Зовнішньоторговельна політика України: наслідки вступу в СОТ // Вісник Черкаського університету. – 2010 р. – Вип. 187. – С. 92 – 101.
7. Шмаглій О.Б. Національна економіка України в умовах СОТ: специфіка розвитку продовольчого сектору / О. Б. Шмаглій // Наукові праці МАУП. - 2013. - Вип. 1. - С. 150-153.
8. Мазаракі А.А. Зовнішньоторговельні аспекти конкурентної політики України в умовах членства в СОТ: Монографія. – К.: КНТЕУ, 2008. – 309 с.
9. Осика С.Г., П'ятницький В.Т. Світова організація торгівлі: підручник. – К.: К.І.С., 2004. – 516 с.
10. Результати Уругвайського раунду багатосторонніх торговельних переговорів: Тексти офіційних документів. – К.: Вимір; Секретаріат Міжвідомчої комісії з питань вступу України до СОТ, 1998 р. – 520 с.

Тема 7. Зовнішньоекономічна політика України у сфері міжнародного руху капіталу.

Питання для обговорення:

1. Сутність та форми ПІІ, їх вплив на розвиток національної економіки.
2. Інвестиційний клімат (режим) країни: структура та методологія оцінки рівня інвестиційної привабливості.
3. Політика стимулювання надходжень ПІІ на державному та міжнародному рівнях.
4. Інвестиційний клімат України: особливості формування та оцінка поточного стану.
5. Механізми підвищення рівня інвестиційної привабливості економіки України.

Реферати:

1. Характерні риси та тенденції глобального руху ПІІ на сучасному етапі.
2. Вільні економічні зони: сутність, види і вплив на формування інвестиційного режиму в Україні та інших країнах світу.

Література:

1. Єрмілова К.В. Прямі іноземні інвестиції в умовах формування глобального економічного простору: монографія / Єрмілова Катерина Володимирівна ; Донец. ін-т ринку та соц. політики. - Донецьк : Східний видавничий дім, 2013. - 139 с.
2. Обушна Н.І. Державне регулювання прямих іноземних інвестицій в Україні: монографія / Н. І. Обушна, Т. В. Мацибора. - К.: ННЦ "Ін-т аграр. економіки", 2012. - 332 с.
3. Кублікова Т.Б. Прямі іноземні інвестиції - стратегія розвитку України: монографія / Т. Б. Кублікова. - О.: Атлант, 2012. - 279 с.
4. Кравців В.С. Залучення прямих іноземних інвестицій в економіку України: проблеми та політика активізації: монографія / В. С. Кравців, М. І. Мельник, В. Б. Антонов ; Нац. акад. наук України, Ін-т регіон. дослідж. - Л.: ІРД НАН України, 2011. - 366 с.
5. Свірідова Н.Д. Прямі іноземні інвестиції: світовий досвід та стратегія залучення в економіку України / Н. Д. Свірідова. - Луганськ: Східноукраїнський національний ун-т ім. Володимира Даля, 2004. - 164 с.

6. Патора-Висоцька З. Малий бізнес і прямі іноземні інвестиції / З. Патора-Висоцька, Д. Книш ; НАН України, Ін-т регіон. дослідж. - Л.: Вид-во Нац. ун-ту "Львів. політехніка", 2006. - 208 с.

7. Єршова Г.В. Конкурентні позиції України серед країн СНД у залученні прямих іноземних інвестицій / Г. В. Єршова // Економіка і прогнозування . - 2012. - № 4. - С. 102-109.

8. Алескеєв С.В. Прямі іноземні інвестиції в економіку України в перехідний до ринку період (1991–2004 рр.): історичний контекст / С. В. Алескеєв // Інтелігенція і влада . - 2010. - Вип. 20. - С. 76-87.

9. Кадеєв І.В. Прямі іноземні інвестиції: проблеми залучення в економіку України / І. В. Кадеєва, А. О. Гура // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Економіка . - 2010. - Вип. 10. - С. 59-65.

10. Гопонюк О.І. Особливості участі України у руху прямих іноземних інвестицій: сучасні інтеграційні реалії / О. І. Гапонюк // Вісник Маріупольського державного університету. Сер. : Економіка . - 2011. - Вип. 1. - С. 30-34.

Тема 8. Зовнішньоекономічна політика України в умовах інтеграції з Європейським Союзом.

Питання для обговорення:

1. Угода про асоціацію між Україною та ЄС як визначальний чинник нових двосторонніх відносин.

2. Поглиблена та всеосяжна зона вільної торгівлі між Україною та ЄС і її вплив на трансформацію зовнішньоторговельного режиму сторін.

3. Лібералізація торгівлі послугами між Україною та ЄС на основі положень угоди про ЗВТ+.

4. Лібералізація режиму іноземного інвестування між Україною та ЄС на основі положень угоди про ЗВТ+.

5. Економічне та секторальне співробітництво України та ЄС, передбачене угодою про асоціацію між ними.

Теми рефератів:

1. Динаміка зовнішньоекономічних відносин між Україною та ЄС на сучасному етапі та перспективи її активізації з набуттям чинності угоди про асоціацію.

2. Перспективи інтеграції енергетичних ринків України та ЄС на основі положень угоди про асоціацію між ними.

Література:

1. Економічна складова Угоди про асоціацію між Україною та ЄС: наслідки для бізнесу, населення та державного управління / за ред. І.Бураковського та В.Мовчан. – К.: ІЕД, 2014. – 139 с.

2. Можливості і застереження щодо наслідків уведення в дію положень Угоди про асоціацію між ЄС та Україною / за ред. В.М.Гейця. – К.: ДУ «Ін-т екон. та прогнозув.» НАН України, 2013. – 98 с.

3. Нікіфорова В.А. Про деякі наслідки підписання Угоди про асоціацію з ЄС для металургії України / В. А. Нікіфорова // Економіка промисловості . - 2013. - № 3. - С. 137-147.

4. Осадча Н.В. Угода про асоціацію та зону вільної торгівлі з ЄС: перспективи та небезпеки / Осадча Н. В. // Економічний вісник Донбасу . - 2013. - № 3. - С. 120-131.

5. Сібекіна А.Ю. Прогнозно-варіативні оцінки від створення поглибленої ЗВТ «Україна-ЄС» для груп інтересів / А.Ю.Сібекіна // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси право. – 2013. – №4. – С. 25-31.

6. Угода про асоціацію між Україною та ЄС: дороговказ реформ / О.Сушко, О.Зелінська, Р.Хорольський та ін. – К.: ІЕАС, 2012. – 53 с.

7. Угода про асоціацію між Україною та ЄС: особливі взаємини, засновані на цінностях. – К.: «Лабораторія законодавчих ініціатив», 2012. – 38 с.

8. Оцінка витрат і вигод від укладання угоди про зону вільної торгівлі між Україною та ЄС / І.Бураковський, К.Куценко, А.Кобилянська та ін. – К.: К.І.С., 2010. – 96 с.

9. Кваша К.С. Тарифні квоти та мита на аграрну продукцію при формуванні зони вільної торгівлі між Європейським Союзом та Україною / К. С. Кваша // Економіка АПК . - 2013. - № 11. - С. 99-106.

10. Садула Л.М. Актуальні проблеми зовнішньоторговельних відносин України з Європейським Союзом / Л. М. Садула // Інноваційна економіка. - 2013. - № 2. - С. 23-25.

7. Самостійна робота

Самостійна робота передбачає підготовку тез доповідей на семінарські заняття, написання рефератів, виконання завдання з проведення розрахунків, розв'язок ситуаційних вправ та здійснення самоконтролю своїх знань, а також вивчення законодавчих та нормативних актів, статистичної і аналітичної інформації, періодичної преси, літератури.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1. Основи зовнішньоекономічної політики України		
1.	Зовнішньоекономічна політика як складова економічної політики держави	6
2.	Державне управління у сфері зовнішньоекономічної діяльності України	8
3.	Сучасні тенденції розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України	8
4.	Зовнішньоекономічна безпека України в умовах глобалізації	6
Модуль 2. Структура зовнішньоекономічної політики України		
5.	Зовнішньоторговельна політика України	6
6.	Світова організація торгівлі та її роль в зовнішньоекономічній політиці України	6
7.	Зовнішньоекономічна політика України у сфері міжнародного руху капіталу	6
8.	Зовнішньоекономічна політика України в умовах інтеграції з Європейським Союзом	8
	Усього годин	54

Тематика контрольних робіт та методичні вказівки до їх виконання

1. Реалізація національних економічних інтересів країни в зовнішньоекономічній політиці держави.
2. Формування зовнішньоекономічної стратегії держави.
3. Структура та функції органів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності України.
4. Проблеми регіональної диверсифікації та реструктуризації зовнішньоторговельних зв'язків України.

5. Глобальні тенденції міжнародного руху капіталу та участь в ньому України.
6. Сутність і значення зовнішньоекономічної безпеки держави в умовах поглиблення глобалізаційних процесів.
7. Стан зовнішньоекономічної безпеки України та шляхи його покращення.
8. Сучасні тенденції та можливості вдосконалення митно-тарифної політики України.
9. Нетарифне регулювання в системі торговельного захисту вітчизняного виробництва в Україні.
10. Сучасний стан та механізми активізації державної підтримки експорту в Україні.
11. Антидемпінгові, компенсаційні та спеціальні заходи в системі торговельного захисту національних виробників України та обмеження їх доступу на іноземні ринки.
12. Характерні особливості технічних заходів регулювання міжнародної торгівлі та їх роль у формуванні глобального торговельного середовища на сучасному етапі.
13. Недоліки системи митного адміністрування в Україні: оцінка впливу на зовнішньоекономічну діяльність та шляхи їх усунення.
14. Правила визначення країни походження товару в країнах світу та Україні і їх вплив на формування зовнішньоторговельних зв'язків вітчизняних суб'єктів ЗЕД.
15. Порядок денний раунду багатосторонніх переговорів СОТ «Доха-розвиток» та основні проблеми його виконання.
16. Сучасні проблеми та протиріччя функціонування системи СОТ внаслідок впливу світової фінансово-економічної кризи.
17. Трансформація системи тарифного і нетарифного регулювання України з набуттям членства в СОТ.
18. Наслідки вступу України до СОТ для вітчизняного сільськогосподарського сектора.
19. Наслідки вступу України до СОТ для вітчизняної хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості.
20. Наслідки вступу України до СОТ для вітчизняного гірничо-металургійного комплексу.
21. Методологічні аспекти визначення рівня привабливості інвестиційного клімату в Україні та механізми його підвищення.
22. Світовий досвід ефективного функціонування вільних економічних зон та можливості його застосування в Україні.
23. Діяльність міжнародних економічних організацій зі сприяння міжнародній інвестиційній активності та співпраця з ними України.
24. Особливості формування зовнішньоторговельного режиму між Україною та ЄС на основі положень угоди про поглиблену та всеосяжну зону вільної торгівлі між ними.
25. Перспективи активізації зовнішньої торгівлі послугами між Україною та ЄС з набуттям чинності угоди про поглиблену та всеосяжну зону вільної торгівлі між ними.
26. Лібералізація режиму іноземного інвестування між Україною та ЄС на основі положень угоди про ЗВТ+.
27. Перспективи розвитку вітчизняної галузі сільського господарства з набуттям чинності положень угоди про ЗВТ+.
28. Винятки з режиму вільної торгівлі, передбачені угодою про ЗВТ+ між Україною та ЄС, та їх значення для соціально-економічного розвитку сторін.

8. Перелік питань семестрового контролю (залік)

1. Сутність, принципи та цілі зовнішньоекономічної політики держави.
2. Національні економічні інтереси як виразник зовнішньоекономічної політики держави: сутність, значення, еволюція наукової думки щодо визначення.
3. Зовнішньоекономічна стратегія держави: сутність, завдання та принципи формування.
4. Види зовнішньоекономічної політики держави, їх характеристика і взаємозв'язок.
5. Глобальні фактори впливу на зовнішньоекономічну політику сучасності.
6. Державні органи регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні, їх функції та компетенція.
7. Правові засади регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.91 № 959-ХІІ зі змінами та доповненнями.
8. Динаміка зовнішньої торгівлі України товарами та внутрішні фактори її розвитку. Сальдо торгового балансу України.
9. Міжнародна спеціалізація України на світовому ринку послуг.
10. Динаміка надходжень в Україну прямих іноземних інвестицій. Основні галузі вітчизняної економіки, до яких залучаються ПІІ.
11. Динаміка платіжного балансу України. Основні фактори впливу на поточний стан платіжного балансу України.
12. Сутність зовнішньоекономічної безпеки держави та її роль в умовах поглиблення глобалізаційних процесів.
13. Індикатори зовнішньоекономічної безпеки держави та їх порогові значення. Вплив національних особливостей на формування порогових значень зовнішньоекономічної безпеки.
14. Ризики, загрози та негативні наслідки низького рівня зовнішньоекономічної безпеки держави.
15. Сучасний стан зовнішньоекономічної безпеки України.
16. Внутрішні та зовнішні чинники формування загроз зовнішньоекономічній безпеці України.
17. Основні форми здійснення зовнішньоторговельної політики держави. Сучасний напрям зовнішньоторговельної політики України відповідно до цих форм.
18. Митний тариф. Сутність, функції та різновиди ставок ввізного мита.
19. Сучасний стан митно-тарифного регулювання в Україні.
20. Нетарифне регулювання зовнішньої торгівлі, види нетарифних заходів.
21. Кількісні заходи нетарифного захисту, їх використання в Україні.
22. Антидемпінгові, компенсаційні та спеціальні заходи торговельного захисту. Особливості їх застосування в Україні.
23. Технічні заходи регулювання та їх вплив формування глобального торговельного середовища на сучасному етапі.
24. Особливості використання Україною заходів нетарифного регулювання зовнішньої торгівлі у захисті вітчизняних виробників.
25. Особливості використання нетарифних заходів державами світу в обмеженні постачання вітчизняної продукції на ринки країн-торговельних партнерів.
26. ГАТТ/СОТ: сутність, функції, історія формування.
27. Визначальні принципи здійснення міжнародної торгівлі відповідно до ГАТТ/СОТ.

28. Порядок денний багатосторонніх переговорів «Доха-раунду» та основні проблеми його виконання.
29. Сучасні проблеми функціонування механізму СОТ: основні причини та прояви.
30. Лібералізація митно-тарифного регулювання України у зв'язку з набуттям членства в СОТ. Зв'язаний тариф.
31. Трансформація системи нетарифного регулювання України внаслідок приєднання до СОТ.
32. Наслідки вступу України до СОТ для вітчизняного сільськогосподарського сектора.
33. ПП: сутність, форми і вплив на розвиток національної економіки.
34. Інвестиційний клімат країни: структура та методологія оцінки рівня інвестиційної привабливості.
35. Державна політика стимулювання ПП.
36. Міжнародні економічні організації зі сприяння міжнародній інвестиційній активності.
37. Інвестиційний клімат України та можливості його поліпшення.
38. Вільні економічні зони: сутність, види і особливості функціонування в Україні.
39. Угода про асоціацію між Україною та ЄС як визначальний чинник нових двосторонніх відносин.
40. Характерні відмінності між класичною та поглибленою і всеосяжною зоною вільної торгівлі.
41. Поглиблена та всеосяжна зона вільної торгівлі між Україною та ЄС і її вплив на трансформацію зовнішньоторговельного режиму сторін.
42. Лібералізація торгівлі послугами між Україною та ЄС на основі положень угоди про ЗВТ+.
43. Лібералізація режиму іноземного інвестування між Україною та ЄС на основі положень угоди про ЗВТ+.
44. Винятки з режиму вільної торгівлі, передбачені угодою про ЗВТ+ між Україною та ЄС.
45. Економічне та секторальне співробітництво України та ЄС, передбачене угодою про асоціацію між ними.

9. Методи навчання

Словесні методи – бесіда, лекція; наочні методи - ілюстрація, демонстрація; практичні методи: практичні роботи, реферати; навчальна робота під керівництвом викладача - самостійна робота в аудиторії; самостійна робота поза контролем викладача.

10. Методи контролю

Оцінювання знань аспірантів з дисципліни «Зовнішньоекономічна політика України» здійснюється за результатами поточного контролю знань. Контроль успішності з навчальної дисципліни включає *поточно-модульний контроль за 100 – бальною шкалою*, що передбачає:

– контроль рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час проведення семінарських занять з метою перевірки рівня підготовленості аспіранта до виконання конкретної роботи;

– оцінювання виконання індивідуальних завдань з дисципліни, що передбачені

робочим навчальним планом та індивідуальним навчальним планом аспіранта на навчальний рік ;

– оцінювання написання модульної контрольної роботи.

Успішність аспіранта з навчальної дисципліни оцінюється у балах за 100-бальною шкалою та шкалою ECTS. Модульний контроль здійснюється після вивчення усіх його змістових модулів (вивчення теоретичного матеріалу та його закріплення під час проведення семінарських занять) та за результатами виконання індивідуальних завдань з даного модуля. Він здійснюється на останньому семінарському занятті з модуля. Аспіранти-заочники модульні контрольні роботи виконують під час самостійної роботи. Модульний контроль здійснюється у письмовій формі і включає теоретичне питання, тести та завдання. Він включає завдання з усіх складових змістових модулів та передбачає перевірку розуміння аспірантом програмного матеріалу модуля в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими змістовими модулями, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни. Результати перевірки модульної контрольної роботи доводяться не пізніше 3-х днів з дня її написання. Письмові відповіді аспіранта на модульній контрольній роботі зберігаються протягом навчального року. Для аспірантів заочної форми навчання модульним контролем є виконання контрольних робіт з дисципліни під час самостійної роботи згідно з робочим навчальним планом. Контрольна робота з навчальної повинна включати питання з усіх змістових модулів, які визначені робочою програмою навчальної дисципліни для аспірантів-заочників, та оцінюватись за системою розподілу балів, що визначається у цій же програмі. Завдання щодо виконання контрольних робіт видаються аспірантам під час установчої або чергової сесії на наступний період самостійної роботи. Максимальна кількість балів, яку може отримати аспірант за всі модулі (види навчальної діяльності) з навчальної дисципліни становить 100 балів. Кількість балів, що може одержати аспірант за окремі оцінювані види навчальної діяльності з дисципліни наведена нижче.

Оцінка видів навчальної діяльності за модулями з дисципліни «Зовнішньоекономічна політика України»

Модуль 1			Модуль 2			Сума
ЗМ 1 т. 1-4	Модульний контроль 1	Загальна кількість балів за модуль 1	ЗМ 2 т.5-8	Модульний контроль 2	Загальна кількість балів за модуль 2	
20	30	50	20	30	50	100

Примітка: на змістовному модулі аспірант отримує такі бали та оцінки: відмінно – 19-20 балів; добре – 16-18 балів; задовільно – 12-15 балів; незадовільно – 0-11 балів. При відсутності аспіранта на змістовному модулі він отримує 0 балів. Загальна кількість балів за змістовні модулі визначається як сума балів, одержаних за результатами цих змістовних модулів.

На модульний контроль 1 та 2 виносяться тести. Загальна кількість балів за модулі 1, 2 визначається як сума балів, одержаних за результатами змістовних модулів та модульного контролю.

Аспіранту, який під час проведення модульного контролю з будь-якої причини не прибув на модульний контроль, за модуль виставляється оцінка «0» балів. Аспірант, який прибув на модульний контроль але модульну контрольну не писав, одержує за модуль «1» бал.

Аспірант, який за конкретний модуль одержав «0» або «1» балів (окрім модульного контролю за останнім запланованим у робочій програмі навчальної дисципліни модулем), складає його в інший час, але обов'язково – до виставлення підсумкової оцінки з навчальної дисципліни в цілому.

Повторне складання модульного контролю з метою покращення оцінки не передбачається.

Результати успішності аспірантів з кожного модулю навчальної дисципліни заносяться викладачем у «Відомість обліку успішності за результатами модульного контролю» і доводяться до відома аспірантів не пізніше 3-х днів з дня проведення модульного контролю.

Загальна кількість балів, яку одержав аспірант за результатами поточно-модульного контролю, заноситься викладачем після проведення всіх запланованих модульних контролів у семестрі до «Відомості обліку успішності за результатами модульного контролю» і доводиться до аспірантів не пізніше 3-х днів після проведення останнього модульного контролю. Вона підраховується як сума з окремих поточно-модульних контролів. Максимальна кількість балів, що їх може набрати аспірант з дисципліни, становить 100 балів за шкалою. Ця загальна кількість балів є підсумковою оцінкою з даної дисципліни. Вона переводиться згідно таблиці 2 в оцінку за національною шкалою та оцінку за шкалою ECTS і заноситься до цієї ж відомості.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Відмінно / Excellent	90-100
Добре/Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

11. Перелік рекомендованої літератури

Базова

1. Борисенко О.П. Зовнішньоекономічна політика держави: концепція, стратегія, механізми реалізації / О. П. Борисенко; Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України. – Д.: Юго-Восток, 2012. – 402 с.
2. Балабанов К.В. Міжнародна економіка: навч. посіб. / К. В. Балабанов, О. В. Булатова, Ю. І. Чентуков ; Маріуп. держ. ун-т. - Донецьк : Ноулідж, Донец. від-ня, 2012. - 442 с.
3. Мазаракі А.А. Регуляторна політика у сфері зовнішньої торгівлі: Монографія / А.А.Мазаракі, Т.М.Мельник. – К. КНТЕУ, 2010. – 469 с.
4. Економічні проблеми членства України в СОТ: монографія / [В. І. Троненко та ін.] ; за ред. канд. екон. наук, проф. В. І. Троненка. - К. : КиМУ, 2010. - 218 с.
5. Горін Н.В. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб / Н. В. Горін. - К. : Знання, 2008. - 330 с.
6. Мазаракі А.А. Зовнішньоторговельні аспекти конкурентної політики України в умовах членства в СОТ: Монографія. – К.: КНТЕУ, 2008. – 309 с.

Вибіркова

1. Пилипенко Ю.І. Стратегія зовнішньоекономічної політики України в умовах глобалізації / Ю. І. Пилипенко // Вісник Академії митної служби України. Сер.: Економіка. – 2012. – № 1. – С. 52-57.

2. Борисенко О.П. Сутність зовнішньоекономічної політики та її вплив на розвиток національного господарства / О.П.Борисенко // Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. – 2011. – Вип. 1. – С. 120-126.
3. Хорольський О.І. Зовнішньоекономічні пріоритети України: завдання та механізми державної політики щодо їх оптимізації / О. І. Хорольський // Стратегічні пріоритети. – 2013. – № 3. – С. 23-29.
4. Буркинський Б.В. Удосконалення механізмів реалізації регіональної зовнішньоекономічної політики / Б. В. Буркинський, І. А. Циналевська // Вісник соціально-економічних досліджень . – 2013. – Вип. 2(1). – С. 96-103.
5. Жуков С.О. Теоретичні та прикладні аспекти зовнішньоекономічної політики: навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів / С. О. Жуков, Є. К. Бабець. – Д.: Наука і освіта, 2001. – 148 с.
6. Храмов В.О. Зовнішньоекономічна політика: навч. посіб. для студ. вищ. навч закл. / В. О. Храмов, Ю. А. Бовтрук; Міжрегіональна академія управління персоналом. – К.: МАУП, 2002. – 264 с.
7. Зовнішньоекономічна політика України: європейський та російський вектор / А. А. Мазаракі [та ін.]; заг. ред. А. А. Мазаракі; Київський національний торговельно-економічний ун-т. – К.: КНТЕУ, 2005. – 280 с.
8. Жуков С.О. Лекції з зовнішньоекономічної політики: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С. О. Жуков. – 2. вид., перероб., доп. - Кривий Ріг: Мінерал, 2001. – 346 с.
9. Гребельник О. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності: Підручник. – К.: Центр навч. літ., 2004. – 384 с.
10. Румянцев А. П., Румянцева Н. С. Зовнішньоекономічна діяльність: Навч. посіб. – К.: Центр навч. літ., 2004. – 384 с.
11. Андрійчук В.Г., Іванов Є.І. Місце та роль нетарифних заходів регулювання міжнародної торгівлі у формуванні глобального торговельного середовища на сучасному етапі розвитку світового господарства // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – 2013. – Вип. 117. – Ч.2. - С. 92-101.